

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Manna Animæ Sev Exercitium Facile Simul Et Fructuosum
Illis, Qui Quoquo Modo Vacare Orationi Desiderant**

Segneri, Paolo

Dilingæ, 1699

XXV. Sicut & nos dimittimus debitoribus nostris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48281](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48281)

quam habet, perseverandi in vita ma-
li. si hoc illi esset propositum; preca-
tio foret tam effrons, quam sacrilega,
& adeo quis dubitet illi ab oratione
cessandum, quia oraret contra intenti-
onem Christi, quæ erat, ut hic petere-
mus remissionem debitorum, non im-
penitentiam. at si ipse non obstante vo-
luntate suâ induratâ in malo non perit
i DEO, ut sibi remittantur sua debita
in illo statu debitoris obstinati non sa-
tisfacere, sed ut possit se præparare ad
deserendum hunc statum; tunc potest
orare, & orare quidem non solum abs-
que peccato, sed cum emolumento
suo, quia non petit remissionem præ-
sentem, quæ repugnet statui, in quo

versatur, sed futuram tantum, quæ
non repugnet. hinc est, quod saltem,
cum orationem dicis Dominicam,
quantuscunque sis peccator, desidera-
re debeas, ut desinas esse peccator,
Hoc nî facias, diabolus es in carne hu-
mana, & jure tibi applicas sententiam
illam formidabilem Proverb. 28. v. 9.

*Qui declinat aures suas, ne audiat legem,
oratio ejus erit execrabilis.* non dicit,
qui non audit legem, prout facit omnis
peccator, qui legem non adimplet, sed
ait: *qui declinat aures, ne audiat*, prout
faciunt perverfi, qui velut aspides ob-
turant aures suas, ne ipsis veniat
voluntas adimplendi.

* * *

XXV.

Sicut & nos dimittimus debitoribus nostris.

Considera, si quidquam est, quod
maximè curandum patri name-
rolæ familiae, illud esse, ut omnes sui
sint in pace concordēs vivant. *Ecce
quàm bonum & quàm jucundum habi-
tare fratres in unum.* Pl. 132. v. 1. *Bo-
num*, quia affert commodum, *Jucun-
dum*, quia affert gaudium. aliàs ubi do-
mus cum pace, quam habet, paradifus
videretur, pace sublata, quasi scenâ con-
versa, de paradifso transit in infernum.
Hinc est, quod, cum abunde sit Patri
nostro Cælesti ceteras petitiones ora-
tionis Dominicæ comprehensas quam-
cunque amplas absque conditione si-
bi exhiberi, in hac solâ, quâ remissio-
nem petimus peccatorum, contrarium

fecerit. vult quippe, ut hanc remissio-
nem equidem petamus, sed eâ lege, ut
pariter nostris id fratribus præstemus.
*Dimitte nobis debita nostra, sicut & nos
dimittimus debitoribus nostris.* hæc par-
ticula *sicut* hîc non adducitur D E O
quasi regula remissionis, quam ab ipso
desideramus: aliàs nos miseris! longè
plura sunt debita, quæ ille dimittit no-
bis, quàm nos dimittamus, aut possi-
mus remittere proximis nostris. nos
non remittimus nisi centum denarios,
prout in parabolâ dicitur Evangelicâ,
& ipse dimittit facillè decem millia ta-
lentorum; quod sine comparatione
majus est. deinde quoad modum,
DEUS nostra nobis debita dimittit a-
Hhh hh ; more

more imenso, & nos proximis nostris limitato. DEUS cum promptitudine, nos cum fastidio. DEUS eum gustu, nos cum repugnantia. DEUS tantâ cum animositate, ut in profundum maris demergat, ne iterum se obijciat oculis. *Projiciet in profundum maris omnia peccata nostra.* Mach. 7. vers. 19. nos tantâ levitate, ut semper quasi supernarent: adeo difficulter eorum deponimus memoriam. Non est igitur illud *sicut* Deo exhibitum à nobis quasi regula; sed mera conditio, adeoque non implenda primùm, sed quæ vel impleta jam est, vel nunc impletur. unde dicere non oportet: *Dimitte nobis debita nostra, sicut & nos dimitemus debitoribus nostris*, sed *sicut dimittimus*, ne agas ad modum impostoris, qui si gratiam accipiat antè quam impleat conditionem, vel eam non implet, vel in ea implenda cunetatur. Quod si tamen velis talem particulam *sicut* non solum esse conditionem, sed & regulam (pro ut videntur plurimi Patrum intelligere) non est existimandum, quod sit regula perfectionis, sed proportionis. Non est regula perfectionis: quid enim nos sumus terræ vermiculi, ut velimus DEO legem præscribere quoad modum operandi perfectè? debemus nos ab ipso legem accipere, & non dare. *Estote perfecti, sicut & Pater vester celestis perfectus est.* Matt. 5. v. 48. Sed est regula proportionis, quia pro ratione amoris, quo nos dimitemus proximis nostris, DEUS dimittet nobis, si nos nihil amplius egerimus, quàm quod omni rigore debemus, quod est

condonare injurias, idem DEUS nobis, si insuper pro injuriis beatis reddamus extraordinaria, speciosa abundantia; eodem modo DEUS nos se geret. *In quâ memoria fueritis, remittetur vobis.* Marc. 9. vides ergo, qualis vox sit hoc *sicut*, quæ va equidem, sed talis succi, ut dicitur reger illi digerendo non sufficeret.

2. Considera dubium non est quin rectissimè ponatur hæc particula *sicut*, nihilominus videri posse, quod re eam per modum pacti tacite intelligi, et si non exprimas, vel exprimitur ut conditio necessaria ad obtinendam à DEO veniam; & hæc vobis jam satis requirebatur à Christo. *Cum stabitis ad orandum, dimittite si liquid habetis adversus aliquem, vel Pater vester, qui in caelis est, dimittet vobis peccata vestra.* Marc. 11. videtur ut regula proportionis, & hæc que satis fuit insinuata in illa sententia Christi: *In quo juraveritis, si non caveritis, judicabimini.* Marc. 11. Quid igitur proderat exigere præter hanc particulam tantâ expresse appoi, ut nec semel in vita recitari set Oratio Dominica, quin significaretur, tam disertè & determinatè protestaremur Domino nos igitur quid proderat? plurimum proderat quia, cum in Oratione Dominica ponitur à DEO, ut tua tibi debita remittat, & dimittet nobis debita nostra, vel eam & dispositus ad ea tuis debitoribus mittenda, vel non es dispositus, ut ad jungis, *sicut & nos dimittimus debitoribus nostris*.

nobis nostris, maximo erit incitamen-
 to ad ea cum amplitudine remittenda,
 quia illud *sicut tibi* tunc offertur ut
 Regula, & admonet eam proportionem,
 qua tu remittis, illa tibi remissum tibi.
 si non es dispositus, adjunctum *sicut*
 te obligat ad colligendum te ipsum.
 quia tunc representatur ut conditio
 necessaria, admonetque, nisi omnem
 compleveris conditionem, non vanum
 hortat, sed stultum esse sperare
 gratiam. Ad hæc dic quæso: quam
 non erubescendum, si toto die tum
 privatim tum publicè recitans oratio-
 nem Dominicam memineris te pro-
 fecto facere contrarium illi, quod ipsi
 DEO te facere affirmas? si in libello
 applici, quem Principi tuo repræ-
 sentas, advertas te in mendacio de-
 prehensum, præsertim ex eo genere
 mendaciorum, quæ faciunt subrepti-
 vum, ita rubore suffunderis, ut, si
 honoris studiosus fueris, cuperes vel
 in ipsa terra abditæ te recondere. & ta-
 men non dubitas toties perere à Deo,
 ut tibi dimittat, eò quòd tu quoque
 dimittas proximo tuo, cum id, quod
 ponis, adeò sit mendax. Si hoc mo-
 do procedas, mereris sanè, ut, quo-
 tæsa orationis Dominicæ verba at-
 tingis: *Sicut & nos dimittimus debito-
 ribus nostris, omnes demones circum-*
stantes inclament: mentiris, menti-
*ris, non est ita. nos scimus jam tor-
 tementes, quibus huic vel illi nec sa-*
larem quidem impertiveris, ne dum
alia majora civilitatis officia, & gra-
tia, quæ omnibus alijs in signum pa-

cis exhiberi solent, & tu affirmas te
 condonare?

3. Considera, quomodo ad effu-
 giendam exprobrationem tam justam,
 tortè dicturus sis, te in recitanda ora-
 tione Dominicâ velle transilire verba
 ista tam molesta, quæ te faciunt adeò
 manifestè mendacem. putâne hoc esse
 novum consilium? Cassianum le-
 ge, & videbis ita jam olim quosdam
 facere solitos in orando superstitiosos
 magis, quàm Religiosos. Coll. 9.
 cap. 22. Cave ergo, ne unquam eos
 velis imitari. Enimverò an credis
 Patrem Cælestem, cum quo loqueris,
 adeò esse obliviosum, vel distractum, ut
 non illico advertat saltum, quæ fecisti in
 recitandâ oratione suâ? Scit, quid
 tacendo prætermittas, & scit, cur præ-
 termittas. neque dicas id te facere, ex
 reverentia, ne mentiaris DEO tantæ
 Majestatis, quippe si DEUS tantæ
 Majestatis te movet, ne coram ipso
 mentiaris dicendo te condonare, cum
 non condones, cur igitur te non mo-
 vet ad obediendum condonando? non
 est reverentia, sed pudor, dum agno-
 scis statum miserabilem, in quo versa-
 ris, nec tamen tantum habes animi, ut
 illo te liberet. Itaque sic age: dic
 verba memorata, & dic ea integrè, uti
 par est. & si tunc tali existente fragili-
 tate tuâ nondum possis mutare ani-
 mum, desidera, ut possis. hoc modo
 si non actu condones, habebis saltem
 propositum condonandi. quod qui-
 dem faciet, ut proferens verba ista *fi-*
ent & nos dimittimus debitoribus no-
stris,

stris,

fris, non mentiaris, non solùm, quia profers communi nomine (quod si sufficeret excusationi, utique non omnes Sancti tantis eos clamoribus terrent, qui dicunt identidem, & non adimplent) sed etiam quia, si non attigisti terminum, saltem es in via condonandi. Pessimum foret, si nec haberes ejusmodi desiderium, ne habere admodum curares. quo casu quid dicam? ut profus omittas recitare orationem Dominicam, cum eam mutilare non deceat? absit. Sed dico, ut recitaturus protesteris coram DEO, te id facere non nisi communi nomine Reipub. Christianæ) cum tu ut talis & privato nomine petere nondum possis tibi peccata dimitti, cum ejus amore non dimiseris tuo proximo.

4. Considera, quantumvis hoc, quod est dare veniam, sit conditio necessaria ad eandem à DEO obtinendam, non idcirco etiam esse sufficientem, prout olim putabant nonnulli. quia nisi simul deseras artes malas, nisi famam restituas, cui illam abstulisti, nisi reddas facultates, ceteraque præfles Divinâ lege imposita, certum est DEUM non dimittere tua tibi debita, quantumvis tuis debitoribus dimittas sua. hoc enim discrimen est in sacris paginis inter promissa, quæ dicuntur affirmativa, quale foret illud: *qui crediderit, & baptizatus fuerit, salvus erit.* & negativa quale est oppositum: *Qui vero non crediderit, condemnabitur.* Mat. 10. v. 16. quod negativa illimitate sumantur, & ideo certum sit ad

damnationem satis esse, quod credas: at affirmativa semper ligantur cum ista limitatione, cetera non desint. & sic vides ad rem non sufficere, ut credas, & baptizeris, prout voluit nostri temporis hæretici, præterea requirit, ut opereris deinde ex more Credentis vivas ut Baptizatus. Idem fit in nostro. Si debitoribus tuis remittas sua debita, clarum est non tibi dimitti. hæc est enim conditio assertionis negativæ: *si non dimiseris hominibus, nec Pater vester dimittet vobis peccata vestra.* & ideo illa ta est. Sed non idcirco sufficit permovendum DEUM, ut tuis debita remittat, quod tuis jam dimiseris debitoribus. hæc est enim conditio enunciationis affirmativæ. *dimiseritis hominibus peccata eorum, dimittet & vobis Pater vester delicta vestra.* Mat. 6. & idcirco ligitur cum limitatione, quam dimisimus, ut etiam cetera adimplerentur, scilicet castus, sincerus, sobrius, misericors, quis dubitet hoc solum, quod ignoscas, non sufficere saluti? imo men ne putes Christum facere propterea speciosa magis quam utilia, cuius letantopere & tot modis incutitur, dum obtinendi veniam à DEO habere esse, ut & ipse proximo condonaret. *Dimitte & dimittemini.* quantumvis enim veniam dare proximo tantum sanè sit opus se ipso sufficiens ad obtinendam à DEO, est tamen ad hoc conceptum DEO, ut ejus iniqua

nooveatur ad immutanda corda hominum modis etiam portentosis, proinde videre est in S. Joanne Gualberto, ad ea compungenda, convertenda, & speranda, ut facile implerent reliqua, quae requiruntur ad obtinendam à DEO veniam. Cùm è contrario negasse veniam causa fuerit, ut DEUS à se popullaret, qui jam jam pulcherrimam martyrij palmam prensabat, prout accidisse ceruimus infelici. Sa-

XXVII.

Et ne nos inducas in tentationem.

Considera Propositum esse lapidem Lydium, ad quem examinetur penitudo, priusquam acceptetur à celo ut aurum obrizum. Ita ut si Patri nostro tam bono videri velimus, dolere de injurijs, quas irrogavimus exhibere necesse est, sed secundò, propositum efficax, quod concedimus, illas non amplius irrogandi: hoc enim lapide probatur. *Deprecatio pro peccatis recedere ab injustitiâ.* Eccli. 35. v. 3. Id verò in calu nostro melius exequi non possumus, quam si eandem rogemus, ut arceat à nobis, quod quid rursus potest inducere ad peccandum. cùm possimus equidem cavere, ne nos ultro incidamus in occasiones prævaricandi de novo. *Observabo me ab iniquitate meâ.* Ps. 17. v. 24. potro facere non possumus, ut non ipse in nos incidant. Ne pu-

R. P. Pauli Segneri *Manna Anima.*

resergo, quando dicimus hie DEO: *Et ne nos inducas in tentationem*, nos perere, ut nullo unquam modo tentemur, primò quia hoc possibile non esset, cùm vita ipsa sit campus certaminis: *Tentatio est vita hominis super terram.* Job. 7. v. 11. secundò, quia non foret utile, cùm tentatio commoda afferat infinita illi, qui eam novit superare. *Omne gaudium existimate fratres mei, cùm in tentationes varias incideritis.* Jac. 1. v. 3. Tertio, quia nec foret conveniens, cùm abhorreret ab omni ratione velle esse ab omni certamine exemptum, & tamen coronari. *Hoc autem pro certo habear omnis, qui se colit, quod vita ejus, si in probatione fuerit, coronabitur.* Tob. 3. v. 21. Petimus ergo non ita tentari, ut in tentationem incidamus, sicut aves, cervi, capreoli, & alia ejusmodi animalia in rete incidunt,

lii ii

dunt,